

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 3Csp/24/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5821201304
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Kurjaková
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2023:5821201304.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo sudkyňou JUDr. Monikou Kurjakovou, v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava - Ružinov, IČO: 35 792 752, právne zast.: Advokátska kancelária JUDr. Peter Kováč, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava-Staré Mesto, IČO: 36 857 033, proti žalovanej: T. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/XX, U., právne zast.: JUDr. Peter Vachan, advokát so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, v konaní o zaplatenie 7 955,28 Eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a.

II. Žalovanej voči žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručенou súdu dňa 20.07.2021 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.955,28 Eur spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,1 % denne zo sumy 7.955,28 Eur od 14.11.2017 do zaplatenia s tým, že od dňa nasledujúceho po dni v ktorom súčet zmluvných pokút dosiahne čiastku 12.120,96 Eur je žalovaná povinná uhradiť žalobcovi úrok z omeškania zo sumy 7.955,28 Eur vo výške 9 % ročne až do zaplatenia a náhradu trov konania.

2. Podanú žalobu odôvodnil tým, že dňa 14.08.2016 so žalovanou ako podnikateľským subjektom uzatvoril Zmluvu o úvere č. 235952 (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej žalobca (ako veriteľ) poskytol žalovanej (ako dlžníkovi) úver vo výške 4.000,00 Eur. Poskytnutý úver spolu s úrokom sa žalovaná zaviazala splatiť v 48 mesačných splátkach vo výške 252,52 Eur, v termínoch splatnosti dohodnutých v splátkovom kalendári, ktorý podľa ustanovení zmluvy tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Žalovaná sa dostala do omeškania s úhradou splátok úveru, čo vyplýva z priloženého prehľadu splácania. Listom zo dňa 2.11.2017 žalobca oznámil žalovanej, že je v omeškaní s úhradou splátok č. 12, 13, 14. Súčasne jej oznámil, že dňa 13.11.2017 sa v dôsledku nesplácania splátok stanú splatnými všetky záväzky zo zmluvy. Žalovaná neuhradila v danom čase dlhované splátky a preto sa k uvedenému dňu 13.11.2017 všetky splátky podľa zmluvy stali splatnými. Toto oprávnenie žalobca ako veriteľ uplatnil v súlade s článkom 10, ods. 10.4 zmluvy, podľa ktorého v prípade omeškania s úhradou splátky podľa aktuálneho splátkového kalendára o viac ako 75 kalendárnych dní má veriteľ (žalobca) právo požadovať úhradu všetkých splátok a záväzkov, ktoré by sa mali stať splatnými aj v budúcnosti a to ku dňu uvedenom v oznámení o uplatnení

tohto práva. Celková suma dlhu žalovanej voči žalobcovi predstavuje súčet neuhradených splátok, ktoré boli zosplatené na základe uvedeného ustanovenia a predstavuje sumu 7.955,28 Eur (žalovaná do dnešného dňa zaplatila sumu 4.165,28 Eur). V súlade s ustanovením článku 10., ods. 10.1 a 10.2 zmluvy si žalobca uplatňuje nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 0,1 % denne zo sumy 7.955,28 Eur od 14.11.2017 do zaplatenia s tým, že od dňa nasledujúceho po dni v ktorom súčet zmluvných pokút dosiahne čiastku 12.120,96 Eur si žalobca uplatňuje nárok na úrok z omeškania vo výške podľa § 1 ods.

2 nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z., pričom sadzba úroku z omeškania je určená ako základná úroková sadzba ECB zvýšená o 9 percentuálnych bodov. Aktuálne platnou sadzbu je sadzba 9 % p.a..

3. K podanej žalobe žalobca pripojil žiadosť o úver (čl. 6), Zmluvu o úvere č. 235952 zo dňa 14.08.2016 (čl. 8), prehľad splácania (čl. 13), oznámenie o okamžitej splatnosti (čl. 14).

4. Žalovaná sa k podanej žalobe vyjadrila podaním zo dňa 15.06.2022 (čl. 41), ktorým uplatnený nárok v celom rozsahu neuznala a v ktorom uviedla nasledovné: Podľa žalovanej na daný právny vzťah treba aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka a tiež zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pretože napriek tomu, že žalobca označil v zmluve o úvere žalovanú ako fyzickú osobu podnikateľa, tento úver nebol braný na podnikateľský účel, ale pre vlastnú potrebu. Žalovaná pred podpisom zmluvy o úvere uviedla obchodnému zástupcovi žalobcu, že finančné prostriedky z úveru nebudú použité na podnikateľský účel. Žalovaná pracovala v čase podpisu zmluvy o úvere v Rakúsku ako opatrovatelka a teda na výkon podnikateľskej činnosti nepotrebovala žiadne finančné prostriedky. Obchodný zástupca teda nanútil uzatvorenie zmluvy s označením fyzickej osoby podnikateľa, aby ľahšie prechádzala overovacím procesom. Pokiaľ ide o vyznačenie účelu poskytnutého úveru na výkon podnikania, ide podľa názoru žalovanej o nekalú obchodnú prax žalobcu, ktorým žalobca účelovo obchádza ustanovenia chrániace spotrebiteľov, aby sa tým vyhol posúdeniu predmetného zmluvného vzťahu podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Poukázala pritom na rozhodnutie Krajského súdu Prešov zo dňa 20.03.2018 sp. zn. 5CoSr/1/2017, ktoré jednoznačne uvádza, že takúto zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú, pretože zo zmluvy nevyplýva, aký konkrétny súvis s údajnou podnikateľskou činnosťou dlžníka uzavretie príslušnej zmluvy má. V zmysle citovaného rozsudku: „Zo samotnej zmluvy, teda údajov v nej sa nachádzajúcich okrem identifikačného čísla žalobcu ako živnostníka nevyplýva, že by úver mal byť poskytnutý na výkon jeho podnikania - živnosti. V zmluve je iba predtlačný údaj, že dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania. Uvedené prehlásenie je súčasťou predtlačnej formulárovej zmluvy. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že v prípade pochybnosti, či ide o spotrebiteľskú zmluvu má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ, teda veriteľ. Existujúce pochybnosti je potrebné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne a spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť len označenie dlžníka jeho identifikačným číslom a formulárovým prehlásením - predtlačou, že prostriedky použije na účel podnikania. Tu chýba odpoveď na otázku aký konkrétny súvis s údajnou podnikateľskou činnosťou dlžníka uzavretie príslušnej zmluvy má.“ Žalovaná ďalej uviedla, že zmluvu o úvere zo dňa 14.08.2016 neeviduje ani vo svojom účtovníctve za rok 2016, čo jednoznačne preukazuje, že úver nebol braný na výkon podnikateľskej činnosti. Aj keby mal súd pochybnosti o účele poskytnutia peňažných prostriedkov, musí mať na zreteli ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka a v pochybnostiach o obsahu zmlúv zobrať do úvahy výklad pre spotrebiteľa priaznivejší (pozri napr. uznesenie Krajského súdu Trnava z 23.02.2010, sp. zn. 10CoE/5/2010-46). Skutočnosť, že žalovaná v čase uzavretia zmluvy bola podnikateľom, ešte nemôže a nemohla u žalobcu zakladať presvedčenie, že žalovaná konala pri uzatváraní zmluvy v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a že chcela použiť poskytnuté peňažné prostriedky na účel podnikania. Žalobca nijakým spôsobom nežiadal, aby mu žalovaná účel použitia peňažných prostriedkov zdokladovala a tiež poukazuje na fakt, že aj v tomto prípade ide o formulárovú zmluvu, vopred predtlačnú zmluvu, súčasťou ktorej sú všeobecné obchodné podmienky. Svoju argumentáciu podložila aj rozhodnutiami napr. Krajského súdu Trenčín v rozsudku zo dňa 13.01.2013 sp. zn. 4CoE/310/2012, ďalej v rozsudku Krajského súdu Trenčín zo dňa 12.07.2016 sp. zn. 6Co/141/2016. Žalovaná ďalej napádala, že žalobca v podanom žalobnom návrhu neuviedol, akým spôsobom bola overená bonita klienta. Napriek tomu, že žalobca bol evidovaný ako dlžník voči viacerým bankovým a nebankovým subjektom, teda splácal už viacero úverov, zo strany žalobcu mu bol poskytnutý úver, čo potvrdzuje, že žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou. Poukázala na ust. § 39 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého Zmluva o úvere je absolútne neplatný právny úkon, pretože samotná odplata sa poskytnutie úveru vo výške 4000 Eur predstavuje sumu 8 120,96 Eur, čo je v rozpore s dobrými mravmi a ide o proti úžerné plnenie, čo má za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o úvere. Keďže zmluva je neplatná, zmluvné strany sú povinné vysporiadať sa v zmysle zásad o vydaní bezdôvodného obohatenia. Začiatok plynutia premlčacích dôb je určený okamihom, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. V danom prípade subjektívna dvojročná ako aj objektívna trojročná premlčacia doba začala plynúť v rovnaký deň a teda 14.08.2016, keď došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a uplynuli 14.08.2018 a 14.08.2019. Žalobcom uplatnený nárok je teda premlčaný v celom rozsahu. V žalobnom návrhu žalobca uvádza, že vzhľadom na omeškanie

žalovanej s úhradou splátky č. 12,13,14 sa úver stal 13.11.2017 v celom rozsahu splatný. Keďže na daný právny vzťah treba aplikovať ustanovenie § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, žalobca pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti dlhu pre omeškanie žalovaného so splátkou č. 12 zročnou dňa 25.08.2017. V zmysle § 103 Občianskeho zákonníka: „Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.“ Keďže žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru pre omeškanie so splátkou zročnou dňa 25.08.2017, premlčacia doba žalobcom uplatneného nárok na základe zosplatenia úveru začala plynúť dňa 25.08.2017 a uplynula 25.08.2020, z uvedeného dôvodu žalovaná vznáša námietku premlčania, pretože žaloba bola doručená súdu až po uplynutí premlčacej doby. Na základe uvedených skutočností žalovaná navrhla, aby súd zamietol žalobný návrh v celom rozsahu ako nedôvodný a priznal jej právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Žalobca doručil súdu dňa 28.01.2023 vyjadrenie k vyjadreniu žalovanej, v ktorom uviedol nasledovné: Zmluva o úvere bola medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom uzavretá dňa 14.08.2016 a to po predchádzajúcom schválení žiadosti o úver podanej žalovanou dňa 06.08.2016. Zo žiadosti o úver vyplýva, že ju podala žalovaná ako fyzická osoba - podnikateľ, účel čerpania úveru uviedla : „nákup kancelárskeho zariadenia nábytku výpočtového technika : zariadenie kancelárie kvôli rozšíreniu živnosti, kúpa motorového vozidla.“ V závere žiadosti opätovne vyhlásila, že úver požaduje na účely svojho podnikania. Označenie účelu nie je všeobecné, ale konkretizované zo strany žalovanej. Po schválení žiadosti o poskytnutie úveru bola dňa 14.08. 2016 uzavretá Zmluva o úvere, v ktorej žalovaná ako dlžník potvrdila čerpanie úveru na podnikateľské účely a na účel zhodný s tým, ktorý sa uvádza v žiadosti o úver. Tvrdenia žalovanej o tom, že peňažné prostriedky použila na iný účel sú nielen pochybné, ale aj bez právneho významu. Absencia právneho významu tvrdení žalovanej vyplýva z toho, že žalovaná vedome, slobodne a dobrovoľne a v písomnej forme oznámila žalobcovi, o aký úver žiada, za akým účelom a v akom postavení oň žiada. Pri podaní žiadosti o úver bolo žalovanej známe (z obsahu žiadosti o úver a priložených listín), že o posúdení žiadosti rozhoduje žalobca vo svojom sídle a vychádza z obsahu žiadosti o úver. Dokumentuje to, okrem iného, aj hrubým písmom zvýraznený text pri podpisovej doložke, podľa ktorého : „podpisom žiadateľ prehlasuje, že žiada o úver na podnikateľské účely a je si vedomý právnych následkov v prípade nepravdivosti tohto prehlásenia.“ Z tvrdení žalovanej nevyplýva žiadna skutočnosť, s ktorou právny poriadok spája zánik záväznosti právneho úkonu - podanie žiadosti o úver. Žalovaná nekonala pod nátlakom, neslobodne alebo za okolností vylučujúcich jej spôsobilosť na daný úkon. Obsahom žiadosti o úver tak bola od jej podpisu viazaná, pričom svoju vôľu vyjadrenú v žiadosti o úver potvrdila po schválení úveru uzavretím zmluvy o úvere č. 235952 - 32035. Zmluva o úvere bola uzavretá v roku 2016. Od jej uzavretia až do podania vyjadrenia právnym zástupcom na súde žalovaná nikdy netvrdila žiadnu skutočnosť, ktorou by spochybnila vlastné úkony. Žalovaná ich nikdy sama netvrdila, hoci nejde o právne otázky, ale o skutkovú stránku veci. V kontexte aktuálnych tvrdení žalovanej je dôležitá aj okolnosť, že žalovaná - keďže podľa vlastného tvrdenia použila peňažné prostriedky v rozpore s tým, čo tvrdila žalobcovi - to písomne neoznámila žalobcovi. Podľa článku 9., ods. 9.1. písmeno f) zmluvy o úvere žalovaná ako dlžník prehlasovala, že úver žiadala v spojitosti s vykonávaním svojej podnikateľskej činnosti. Podľa článku 12., ods. 12.2 zmluvy o úvere žalovaná ako dlžník bola povinná informovať veriteľa o všetkých okolnostiach, ktoré majú vplyv na platnosť záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy, alebo ktoré môžu zapríčiniť alebo vyústiť v porušenie zmluvy. Porušenie pravdivosti čestného vyhlásenia v bode 9.1. písmeno f) zmluvy o úvere je právnym dôvodom k tomu, aby si veriteľ uplatnil práva podľa článku 10., bod 10.4 zmluvy o úvere, teda napríklad od úverovej zmluvy odstúpil. Z opísaného vyplýva, že : a) žalovaná na základe (teraz tvrdených) nepravdivých informácií o účele úvere vylákala od žalobcu úver, b) v rozpore so skutočnosťou potvrdila účel čerpania úveru aj v uzavretej zmluve o úvere, c) v rozpore so záväzkami zo zmluvy o úvere neoznámila písomne žalobcovi informácie o tom, čo tvrdí teraz v podanom odpore. Žalovaná tvrdí, že úverové prostriedky neeviduje vo svojom účtovníctve. V prvom rade žalovaná ani nepredložila dôkaz, že nejaké účtovníctvo vedie. Podnikajúc fyzická osoba môže viesť aj daňovú evidenciu, v rámci ktorej je ťažko predstaviteľné, ako sa má teda evidovať predmetný úver. Ďalej, tvrdenie o následnom postupe žalovanej nemá žiadny spätný účinok, čiže nie je spôsobilé zmeniť právnu povahu úverového vzťahu. Samotná skutočnosť „iného“ použitia peňažných prostriedkov, ako je deklarované, nemá žiadny právny účinok voči veriteľovi a ani vo vzťahu k zmluvnému vzťahu. Podstatou veci je, ako konala žalovaná a ako vystupovala voči žalobcovi. Ak by postačovala pred súdom poprieť vlastný prejav vôle, potom takýto prístup popiera samotný zmysel písomnej formy právneho úkonu. Písomná forma má pritom dokumentačnú a dôkaznú funkciu, ale aj varujúcu funkciu (ochraňuje konajúcu osobu pred unáhleným

alebo neuváženým vykonaním významných právnych úkonov), informačnú funkciu a predstavuje zdôraznenie zodpovednosti za vlastné konanie. Žalobca ďalej poukázal na právne posúdenie obsahovo rovnakých tvrdení a porovnateľnej skutkovej situácie ako je v tomto prípade, kedy dlžník z úverovej zmluvy začal dodatočne v súdnom konaní tvrdiť, že zmluvu neuzatváral ako podnikateľ. V odôvodnení uznesenia Krajského súdu v Nitre, č.k. 9CoCsp/8/2021 - 187 sa uvádza : „Z Občianskeho zákonníka, ani iného predpisu však nevyplýva domnienka, že by sa účastník zmluvy považoval za spotrebiteľa, pokiaľ dodávateľ nedokáže opak. Takúto domnienku nemožno vyvodiť ani z § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože toto ustanovenie hovorí o priaznivejšom výklade spotrebiteľskej zmluvy. Jeho aplikácia tak predpokladá pozitívne zistenie, že určitá zmluva je spotrebiteľská; nemožno z neho však vyvodiť domnienku, že v pochybnostiach sa každá zmluva považuje za spotrebiteľskú (uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 26. marca 2018 č. k. 26Co/145/2017). V takom prípade sa potom vychádza zo všeobecného konceptu dôkaznej teórie, v zmysle ktorej dôkazné bremeno zaťažuje osobu, ktorá sa dovoľáva spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu. Žalobca popiera tvrdenie žalovanej o úžernej odplate. Ide o vecne nedôvodné a zavádzajúce tvrdenie. Žalobca poukazuje na štandardný vzorec výpočtu úrokovej sadzby, aplikovaný na pomery a údaje vyplývajúce z uzavretej zmluvy. Žalobca uvádza, že hodnota úroku je primeraná povahe úveru, ktorý je úverom bez zabezpečenia vecným zabezpečením, a zohľadňuje mieru rizika nesplácania. Ide teda o primeranú hodnotu, čo po stránke skutkovej vylučuje dôvodnosť tvrdení žalovanej. K tvrdeniu o premlčaní uvádza, že je v rozpore so zmluvou o úvere. Podľa článku 10., bod 10.4 písmeno b) zmluvy o úvere je veriteľ oprávnený požadovať zaplatenie všetkých splátok naraz v prípade omeškania dlžníka s úhradou akejkoľvek splátky o viac ako 75 dní po splatnosti. Ak podľa zmluvy o úvere veriteľ dané právo nemôže uplatniť skôr ako je uplynutie 75 dní od splatnosti konkrétnej splátky (pozn. uplatnením práva je aj priamo podanie žaloby na súd), potom premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr ako je splnená táto vyššie uvedená podmienka. Premlčacia doba začne plynúť vždy odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde. Pretože v deň nasledujúci po omeškaní so splátkou č. 4 sa žiadne právo na súde uplatniť nemohlo, potom v daný deň ani nemohla začať plynúť premlčacia doba. Splátka č. 4 bola splatná 25.08. 2017. Prvý deň, kedy žalobca ako veriteľ mohol žiadať zaplatenie všetkých splátok - článok 10., bod 10.4 písmeno b) zmluvy o úvere - 9.11.2017 (pozn. 25.08.2017 + 75 dní = 8.11.2017). Posledný deň premlčacej doby - 9.11. 2021. Žaloba bola teda podaná včas.

6. Žalobca ďalej súdu predložil výpis z rakúskeho živnostenského registra (čl. 96), oznámenie o okamžitej splatnosti zo dňa 02.11.2017 (čl. 95) a tiež kópiu časti podacieho hárku zo dňa 06.11.2017 preukazujúce odoslanie zásielky obsahujúce oznámenie o zosplatení na adresu žalovanej (čl. 94).

7. Súd vo veci nariadil pojednávanie dňa 02.02.2023, ktoré vykonal v neprítomnosti strán sporu a ich zástupcov v súlade s § 180 CSP. Právny zástupca žalobcu podaním súdu došlým dňa 30.01.2023 ospravedlnil svoju neúčast' aj neúčast' žalobcu z dôvodu hospodárnosti a žiadal, aby súd vykonal pojednávanie v jeho neprítomnosti. Rovnako svoju neúčast' podaním doručeným dňa 19.12.2022 ospravedlnil aj právny zástupca žalovanej, ktorý dal súhlas na prejednanie sporu v neprítomnosti žalovanej.

8. Súd sa oboznámil so žalobou, listinnými dôkazmi založenými v spise, a to najmä s žiadosťou o úver (čl. 6), so Zmluvou o úvere zo dňa 14.08.2016 (čl. 8), s oznámením o okamžitej splatnosti (čl. 14), s výpisom zo živnostenského registra (čl. 26), s výpisom z rakúskeho živnostenského registra (čl. 96), a zistil nasledovný skutkový a právny stav :

9. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobca a žalovaná uzatvorili dňa 14.08.2016 Zmluvu o úvere č. 235952-32032, v zmysle ktorej žalobca ako veriteľ poskytol žalovanej ako dlžníkovi úver v dohodnutej výške 4000,- Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť veriteľovi v 48 mesačných splátkach vo výške 252,52 Eur splatných podľa splátkového kalendára, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou tejto Zmluvy. Sporné medzi stranami sporu bolo to, či daný právny vzťah bol uzatvorený z podnikateľskej činnosti zmluvných strán alebo je ho potrebné posudzovať ako nepodnikateľský a v nadväznosti na uvedené aplikácia ustanovení na ochranu spotrebiteľa, resp. aj premlčanie nároku žalobcu.

10. Súd preskúmal vyjadrenia strán sporu, ako aj predložené listinné dôkazy a dospel k záveru, že tieto zmluvné listiny jednoznačne nepreukazujú, že v danej veci sa jedná o nespotebiteľský zmluvný vzťah.

11. Čo sa týka žiadosti o úver, táto síce obsahuje označenie úveru PROFÍ, účel úveru nie je označený, avšak ako bližšie špecifikovaný účel čerpania úveru je uvedené nasledovné: „nákup kancelárskeho nábytku výpočtová technika, zariadenie kancelárie kvôli rozšíreniu živosti, kúpa motorového vozidla“. Žalovaná je ako žiadateľ o úver označená pod obchodným menom s uvedením IČO: 46252584, odbor podnikania opatrovateľská služba, s adresu podnikania : E. X. XX, E. XX/XX. Následne však v Zmluve o úvere č. 235952-32032 je žalovaná ako dlžník označená menom, priezviskom a rodným číslom. V samotnej zmluve o úvere tak absentuje označenie identifikačného čísla žalovanej, pričom lustráciou v živnostenskom registri Slovenskej republiky (ktorý je verejne prístupný) je zrejmé, že žalovaná ako podnikateľský subjekt ukončila podnikateľskú činnosť vo všetkých predmetoch podnikania ku dňu 13.12.2012 a teda v čase uzavretia predmetnej zmluvy o úvere, t.j. ku dňu 14.08.2016 nemala v SR status podnikateľa. Vzhľadom na vyššie uvedené s ohľadom na obsah predmetnej žiadosti o poskytnutie úveru, súd ustálil, že žalovaná žiadala úver ako fyzická osoba nepodnikateľ - spotrebiteľ. K predloženému potvrdeniu ohľadne žalovanej, a teda, že táto vykonáva podnikateľskú činnosť v Rakúsku ako opatrovateľka, súd uvádza nasledovné:

12. Súd má za to, že údaje obsiahnuté v rámci označenia zmluvných strán, ktoré by charakterizovali žalovanú ako podnikateľa sú voľne dostupné vo verejnej časti živnostenského registra, naopak údaje charakterizujúce žalovanú ako fyzickú osobu nepodnikateľa (rodné číslo, trvalé bydlisko), nie sú verejne prístupné a je ich možné zistiť len z dokladov priamo poskytnutých žalovanou, napríklad z občianskeho preukazu. Zo znenia Zmluvy je zrejmé, že údaje z občianskeho preukazu žalovanej (rodné číslo) neboli pri uzatváraní zmluvy využité len na identifikáciu dotknutej fyzickej osoby, či napr. ide o tú istú osobu, ktorá predložila živnostenské oprávnenie, ale tieto údaje boli do Zmluvy o úvere priamo zahrnuté. Ak teda žalobca predložil súdu potvrdenie o tom, že žalovaná vykonávala podnikateľskú činnosť v Rakúsku, je otázne prečo túto skutočnosť neuviedol priamo v Zmluve o úvere ale naopak žalovanú označil rodným číslom, pričom z verejne dostupného registra mohol mať vedomosť, že žalovaná už podnikateľskú činnosť na Slovensku nevykonáva a mal ju označovať identifikačným číslom, ktoré jej bolo ako podnikateľovi pridelené v Rakúsku. Nepostačuje ani čestné prehlásenie, v ktorom sa žalovaná obmedzila na vyjadrenie „čestne prehlasujem vykonávam opatrovateľskú činnosť v Rakúsku“. Z daného nie je zrejmé, že takúto činnosť vykonáva v pracovnom pomere, prípadne ako podnikateľskú činnosť. Žalobca tak nepostupoval pri poskytnutí s odbornou starostlivosťou a jeho vyjadrenia súd posúdil ako rozpolupné tvrdenia, ktoré je potrebné posudzovať v prospech žalovanej.

13. V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu (spotrebiteľský vzťah), má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ, žalobca), pričom existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne, spôsobom nevzbudzujúcim dôvodné pochybnosti. V opačnom prípade je potrebné uplatniť výklad v súlade s §54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Bezpečným preukázaním nemôže byť (nie je) všeobecný údaj, že pracovníčka dodávateľa vyberie tlačivo, kde zaškrtnie kolónky, že dlžník žiada o podnikateľský úver, prípadne uvedenie identifikačného čísla osoby a ani údaj o tom, pod akým číslom je fyzická osoba zapísaná v živnostenskom registri. Takéto údaje neposkytujú odpoveď na otázku, v akom odbore podnikania povinný vykonáva svoju podnikateľskú činnosť a akú konkrétnu súvislosť s podnikateľskou činnosťou vôbec uzavretie zmluvy o úvere má.

14. Po oboznámení sa so žiadosťou o poskytnutie úveru a zmluvou o úvere, uzavretou medzi žalobcom a žalovanou vzhľadom na vyššie uvedené súd ustálil, že v danej veci súd nemal preukázaný nespotebiteľský charakter zmluvného vzťahu medzi účastníkmi, nakoľko zmluvnými dokumentmi nie je jednoznačne preukázané, že dlžník pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je v zmysle legálnej definície podľa §52 ods. 2 Občianskeho zákonníka osoba, ktorá nekoná pri uzatváraní a plnení zmluvy v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, a naopak „nespotrebiteľom“ je ten, kto pri uzatváraní a plnení zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti.

15. S poukazom na vyššie uvedené odôvodnenie, súd dospel k názoru, že zmluvu je potrebné vykladať v prospech strany, ktorá návrh zmluvy nepripravila, teda dlžníka. Pokiaľ teda nebol preukázaný jednoznačný záver o nespotebiteľskom charaktere predmetnej zmluvy, logicky nemožno vyvodiť z uvedeného právneho a skutkového stavu iné závery ako také, že predmetná zmluva má spotrebiteľský

charakter alebo ho môže mať. V prípade ak zmluva má spotrebiteľský charakter, je situácia ohľadom aplikácie ustanovení zmluvného spotrebiteľského práva jednoznačná. Z právnej úpravy obsiahnutej v §52 až §54 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že je logicky vylúčené, aby tá istá zmluva uzatvorená medzi tými istými účastníkmi mala pre účely posudzovania neprijateľných podmienok spotrebiteľský a zároveň aj nespotebiteľský charakter. Pokiaľ by však zmluva mohla mať spotrebiteľský charakter (§52 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a teda existuje pochybnosť, zákonodarca uvedenú situáciu rieši ustanovením §54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Vzhľadom na uvedené súd dospel k názoru, že vecná pôsobnosť noriem obsiahnutých v ustanoveniach §52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj Zákona o ochrane spotrebiteľov č. 250/2007 Z.z., Zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z., ako aj smernice Rady 93/13/EHS na právny vzťah zo zmluvy o úvere v danej veci je daná.

16. V ďalšom súd ex offio skúmal, či pohľadávka, ktorú si žalobca voči žalovanej uplatnil, nie je v zmysle §54a Občianskeho zákonníka premlčaná (rovnako námietku premlčania vzniesla aj žalovaná). Ako vyplýva z predloženého oznámenia o okamžitej splatnosti zo dňa 02.11.2017, žalovaná bola v omeškaní s úhradou záväzkov splátky/splátok č. 12,13,14, ktoré mala povinnosť ako dlžník uhrádzať. Vzhľadom na uvedené sa tak dňom 13.11.2017 v dôsledku porušenia zmluvných povinností žalovanej stali splatné všetky záväzky zo zmluvy, ktorých aktuálna hodnota ako uviedol žalobca je v sume 757,56 Eur. Z predloženého Splátkového kalendára k Zmluve o úvere č. 235952-32035 vyplýva, že splátka 12. bola splatná 25.08.2017 vo výške 252,52 Eur, splátka 13. bola splatná 25.09.2017 vo výške 252,52 Eur a splátka 14. bola splatná 25.10.2017 vo výške 252,52 Eur. Mimoriadna splatnosť úveru tak bola vyhlásená ku dňu 13.11.2017 pre splátky splatné uvedené vyššie. Žaloba bola podaná na súd dňa 20.07.2021. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka je premlčacia doba trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Podľa ustanovenia §103 Občianskeho zákonníka plynie trojročná premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa však pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Účelom ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka je brániť tomu, aby veriteľ mohol otáčať s využitím práva podľa § 565 pri omeškaní dlžníka, resp. motivovať veriteľa k čo najskoršiemu vymáhaniu svojej pohľadávky. Preto premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na okamih využitia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka veriteľom, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva (čo neznamena, že ide o okamih, kedy ho prvýkrát mohol využiť). V spotrebiteľských vzťahoch navyše §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje uplatniť právo podľa §565 až po trojmesačnom omeškaní. V tejto časti musí byť toto ustanovenie lex specialis k §565 druhej vete Občianskeho zákonníka, podľa ktorého možno toto právo uplatniť len do splatnosti nasledujúcej splátky. Ak totiž pri pôžičke splácanej mesačnými splátkami musí uplynúť trojmesačné omeškanie s niektorou splátkou, za ten čas sa stanú splatné najmenej dve ďalšie splátky. V takom prípade by veriteľ z takejto spotrebiteľskej zmluvy nikdy nemohol uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka. To je však v rozpore s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorý jasne hovorí, že toto právo uplatniť môže (avšak len za tam uvedených podmienok). Teda v prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa §565 Občianskeho zákonníka po uplynutí trojmesačného omeškania s niektorou splátkou bez ohľadu na to, že medzičasom boli zročné ďalšie splátky. To však nemá vplyv na plynutie premlčania. V prípade spotrebiteľských zmlúv platí, že premlčacia doba začína plynúť od zročnosti splátky, kvôli ktorej sa predčasné splatenie žiada, nie od okamihu predčasného splatenia. Keďže §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje predčasné splatenie uplatniť až po trojmesačnom omeškaní s niektorou splátkou, je práve táto splátka tou splátkou, „pre nesplnenie ktorej sa stane zročným celý dlh“ v zmysle §103 Občianskeho zákonníka. Preto od jej zročnosti (a nie až uplynutím troch mesiacov, resp. zosplatením) plynie premlčacia doba v zmysle tohto ustanovenia.

17. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalovaná je v omeškaní od mesiaca 8/2017. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná bola v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v omeškaní so splátkami za mesiace august 2017 až október 2017. Žalobca mohol teda uplatniť svoje právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti už vo vzťahu k chronologicky prvej omeškanej splátke, t.j. splátke za august 2017 splatnej k 25.08.2017. S poukazom na § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka, ktorý osobitne upravuje začiatok plynutia premlčacej doby, začala trojročná premlčacia doba plynúť odo dňa bezprostredne nasledujúceho po omeškaní žalovanej so splátkou za mesiac august 2017, t.j. dňa 26.08.2017. Žaloba bola podaná po uplynutí premlčacej doby aj so započítaním obdobia podľa § 1 ods. 1 písm. a) Zákon č. 62/2020 Z.z.. Keďže v danom spore vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca

v konaní voči žalovanej uplatnil nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý je premlčaný a tento v zmysle §54a Občianskeho zákonníka už nemožno vymáhať a to ani v súdnych konaniach, súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Ešte nad rámec uvedeného súd uvádza, že podľa jeho názoru, k zosplatneniu celej istiny ako celku ani nedošlo, nakoľko toto bolo vylúčené obsahom predloženého zosplatnenia, kde bola uvádzaná výška všetkých splatných splátok. Ak na jednej strane žalobca tvrdil, že v tomto oznámení zosplatnil všetky splátky a teda aj tie, ktoré boli splatné v budúcnosti, jeho tvrdenie je vylúčené uvedením sumy 756,- Eur a celkovej výšky všetkých splátok a zároveň aj ďalšou časťou daného oznámenia, že „takémuto následku sa môže vyhnúť ak pred uvedeným dátumom uhradí všetky omeškané splátky ako aj splátky, ktorých splatnosť nastane odo dňa vyhotovenia tohto oznámenia až do času uvedeného dátumu.“ Z uvedeného nie je ani zrejmé do akého uvedeného dátumu a teda či do dátumu, ktorý je uvedený v predchádzajúcom odseku ako deň 13.12.2017 alebo do akého iného uvedeného dátumu, keďže iný dátum nevyplýva z obsahu oznámenia. Obsah daného oznámenia ako už bolo vyššie uvedené skôr evokuje to, že žalovaná mala uhradiť dlžné splátky (12,13,14) vo výške 756 Eur ale nie všetky splátky, ktoré sa stanú splatné aj v budúcnosti, a teda v poradí 15-48.

18. Súd vec právne posúdil podľa nasledovných ustanovení:

19. V § 497 Obchodného zákonníka sa uvádza, že zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

20. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

21. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

22. V zmysle § 2 ods. 1. písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

23. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

24. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

25. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

26. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začne plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565) začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

27. Podľa § 1 ods. 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „Zákon č. 62/2020“), lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 30. apríla 2020 neplynú“

28. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

29. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

30. Žalovaná bola v konaní úspešná, preto jej v plnom rozsahu patrí aj náhrada trov konania. Súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa ustanovenia § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom o výške tejto náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku v zmysle ods. 2 citovaného ustanovenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP). Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde.

Podľa § 363 a § 364 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania stanovených v § 127 CSP uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 364 CSP).